

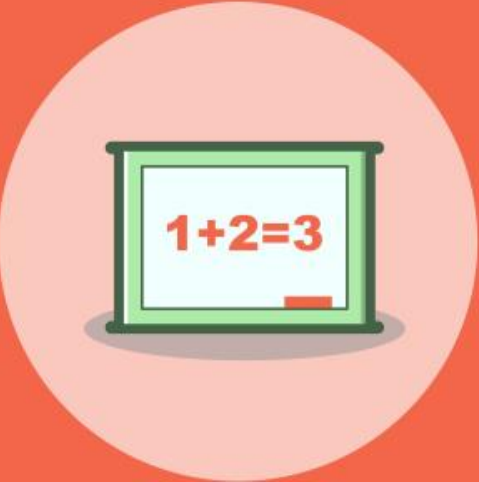

รายวิชา คณิตศาสตร์

รหัสวิชา ค12101

การหาผลลบที่ตัวตั้งไม่เกิน 1,000
โดยการตั้งลบ มีการกระจาย 1 หลัก

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

ผู้สอน ครูทรงสมร พกมณี

การหาผลลบที่ตัวตั้งไม่เกิน 1,000
โดยการตั้งลบ มีการกระจาย 1 หลัก

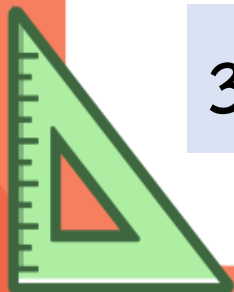

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถหาผลลบจำนวนนับที่ตัวตั้งไม่เกิน 1,000 โดยการตั้งลบได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาค้นหาได้
3. เพื่อให้นักเรียนสามารถสื่อสารและสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์

$$1) \quad 235 - 103 =$$

ขั้นที่ 1 เขียนเลขโดดในหลักเดียวกันให้ตรงกัน

หลักร้อย

หลักสิบ

หลักหน่วย

2

3

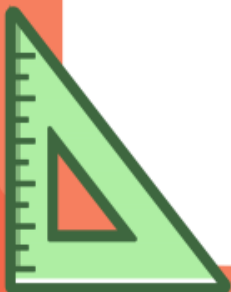
5

1

0

3

-

ขั้นที่ 2 ลบในหลักหน่วย

หลักร้อย	หลักสิบ	หลักหน่วย
2	3	5
1	0	3
2		

5 หน่วย ลบด้วย 3 หน่วย
ได้ 2 หน่วย

ขั้นที่ 3 ลบในหลักสิบ

หลักร้อย	หลักสิบ	หลักหน่วย
2	3	5
1	0	3
	3	2

3 สิบ ลบด้วย 0 สิบ
ได้ 3 สิบ

ขั้นที่ 4 ลบในหลักร้อย

หลักร้อย	หลักสิบ	หลักหน่วย
2	3	5
1	0	3
1	3	2

2 ร้อย ลบด้วย 1 ร้อย
ได้ 1 ร้อย

ดังนั้น $235 - 103 = 132$

การเขียนแสดงวิธีการลบในแนวตั้ง ไม่จำเป็นต้องเขียนคำว่า

“หลักร้อย หลักสิบ หลักหน่วย”

แต่ต้องเขียนเลขโดดในหลักเดียวกันให้ตรงกัน

จากนั้นนำจำนวนในหลักเดียวกันมาลบกัน

โดยเริ่มจาก **หลักหน่วย หลักสิบ และหลักร้อย** ตามลำดับ ดังนี้

2	3	5
1	0	3
1	3	2

ดังนั้น $235 - 103 = 132$

$$2) \quad 340 - 225 =$$

$$2) 340 - 225 = \square$$

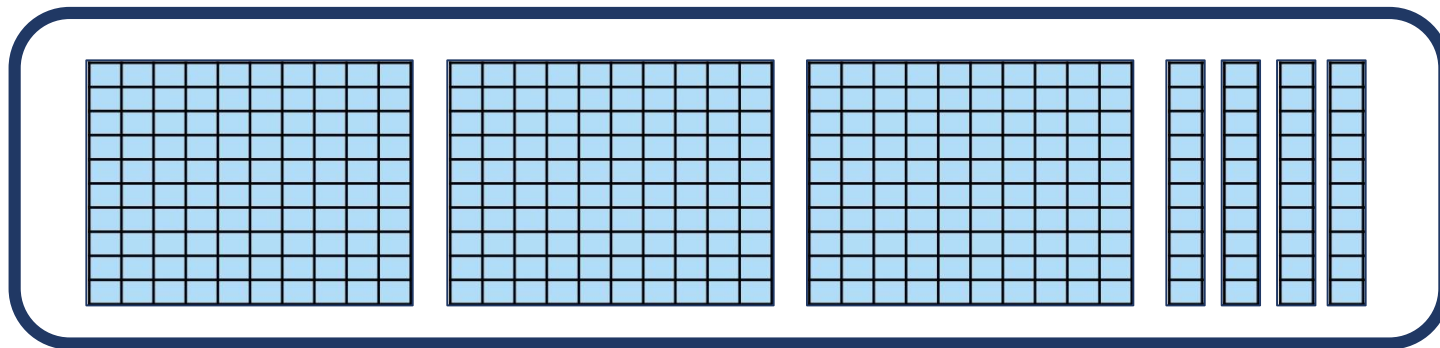
โดยใช้แผ่นตารางร้อย ตารางสิบ ตารางหน่วย ดังนี้

ตัวตั้ง คือจำนวนใด (340)

แสดงด้วยแผ่นตารางร้อย และแผ่นตารางสิบ ได้อย่างไร

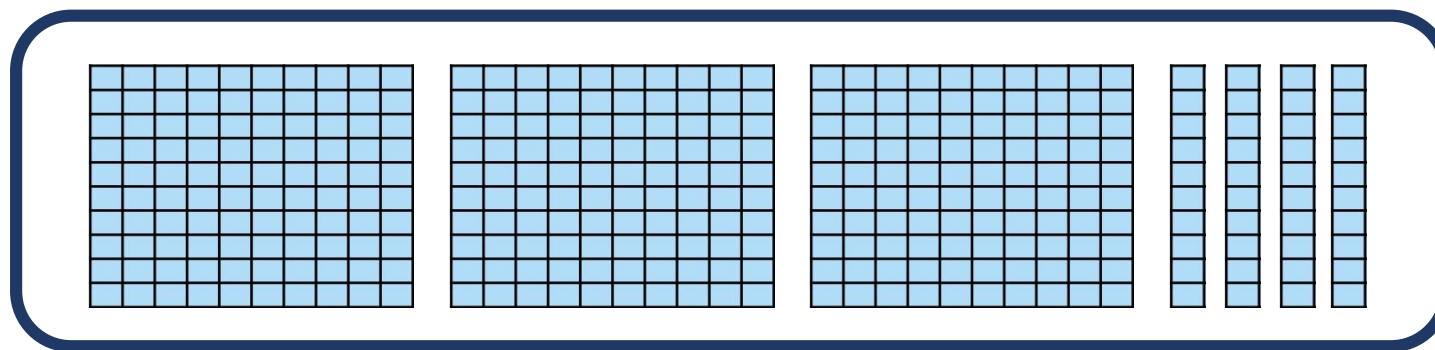
แผ่นตารางร้อย 3 แผ่น หรือ 3 ร้อย แผ่นตารางสิบ 4 แผ่น หรือ 4 สิบ

และแผ่นตารางหน่วย 0 แผ่น หรือ 0 หน่วย

$$2) \quad 340 - 225 = \square$$

โดยใช้แผ่นตารางร้อย ตารางสิบ ตารางหน่วย ดังนี้

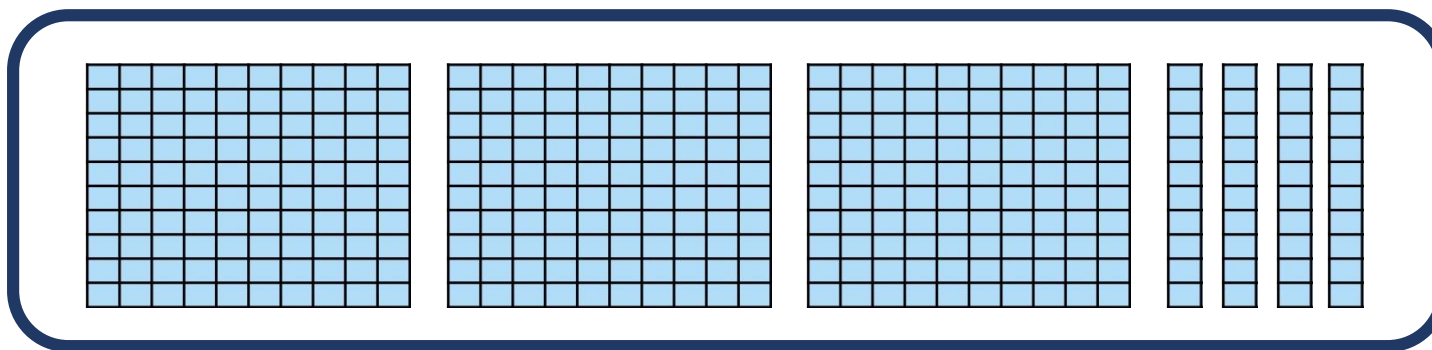

ตัวลบ คือจำนวนใด (225)

แสดงด้วยแผ่นตารางร้อย แผ่นตารางสิบ และแผ่นตารางหน่วย ได้อย่างไร

แผ่นตารางร้อย 2 แผ่น หรือ 2 ร้อย แผ่นตารางสิบ 2 แผ่น หรือ 2 สิบ

และแผ่นตารางหน่วย 5 แผ่น หรือ 5 หน่วย

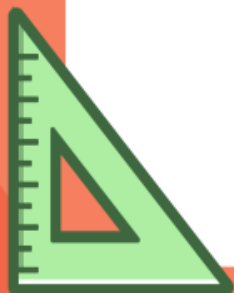
หาคำตอบของ $340 - 225 = \square$ ได้อย่างไร

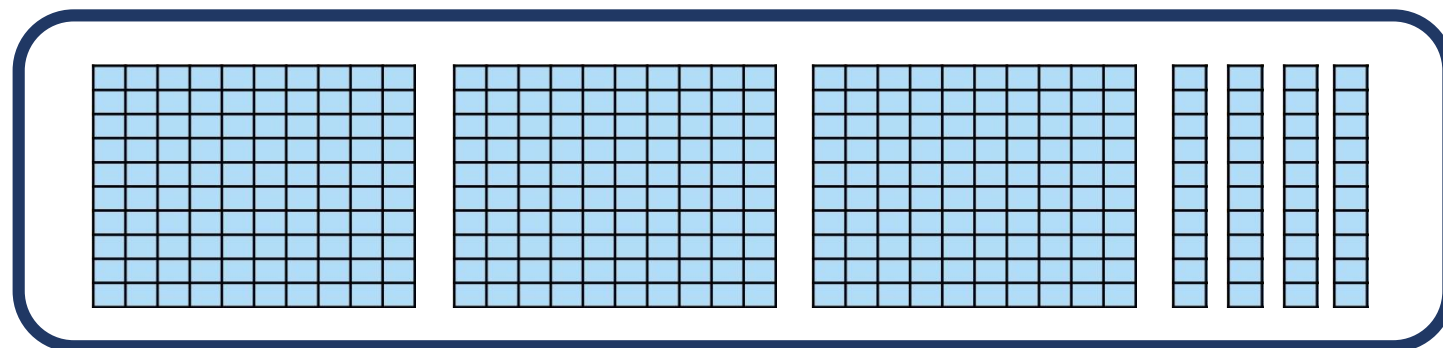
จากแผ่นตารางที่แสดง 340

นำแผ่นตารางร้อยออกไป 2 แผ่น หรือ 2 ร้อย

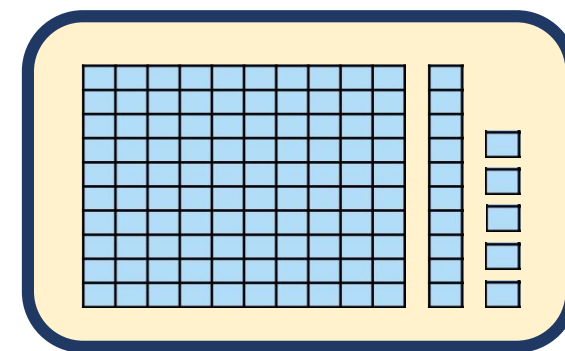
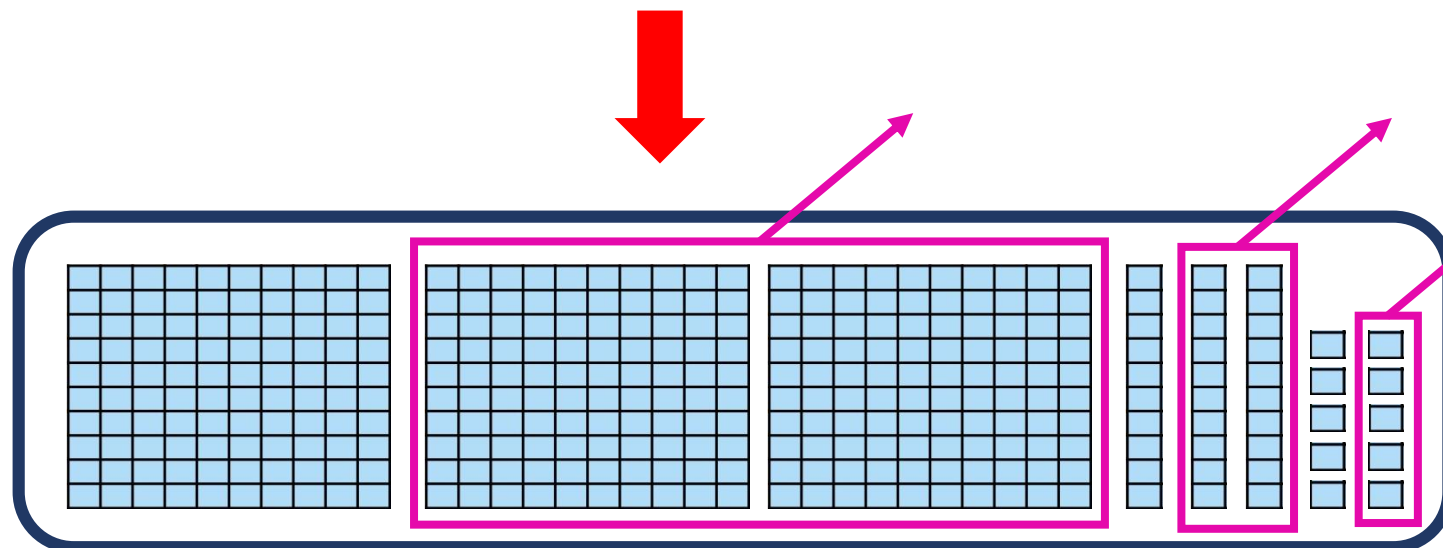
นำแผ่นตารางสิบออกไป 2 แผ่น หรือ 2 สิบ

และนำแผ่นตารางหน่วยออกไป 5 แผ่น หรือ 5 หน่วย

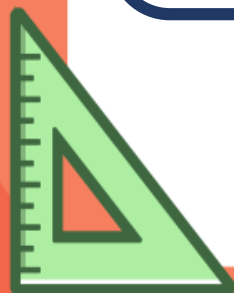

ลบออก
ด้วย 225

ดังนั้น $340 - 225 = 115$

วิธีการหาผลลบในแนวตั้ง ดังนี้

$$2) \quad 340 - 225 = \square$$

ขั้นที่ 1 เขียนเลขโดดในหลักเดียวกันให้ตรงกัน

หลักร้อย

หลักสิบ

หลักหน่วย

3

4

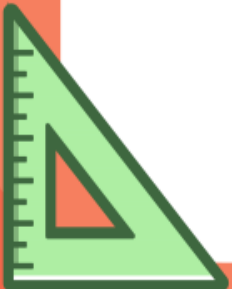
0

2

2

5

-

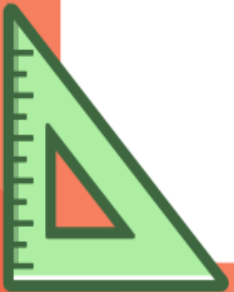
ขั้นที่ 2 ลบในหลักหน่วย (0 หน่วย ลบด้วย 5 หน่วย)

หลักร้อย	หลักสิบ	หลักหน่วย
3	4	0
2	2	5
5		

ตัวตั้งน้อยกว่าตัวลบ จึงต้องกระจาย
จากหลักสิบไปหลักหน่วย

(หลักสิบ 4 สิบ กระจายไป 1 สิบ เหลือ 3 สิบ
และหลักหน่วย 0 หน่วย

กับที่กระจายมา 1 สิบ หรือ 10 หน่วย
รวมเป็น 10 หน่วย)

ขั้นที่ 3 ลบในหลักสิบ

หลักร้อย	หลักสิบ	หลักหน่วย
3	4	0
2	2	5
	1	5

3 สิบ ลบด้วย 2 สิบ
ได้ 1 สิบ

ขั้นที่ 4 ลบในหลักร้อย

หลักร้อย	หลักสิบ	หลักหน่วย
3	3 4	10 0
2	2	5 -
1	1	5

3 ร้อย ลบด้วย 2 ร้อย
ได้ 1 ร้อย

ดังนั้น $340 - 225 = 115$

$$3) \quad 346 - 173 = \square$$

ขั้นที่ 1 เขียนเลขโดดในหลักเดียวกันให้ตรงกัน

หลักร้อย

หลักสิบ

หลักหน่วย

3

4

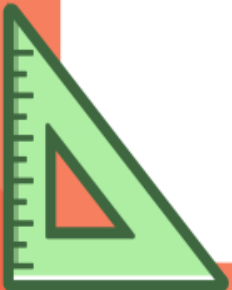
6

1

7

3

-

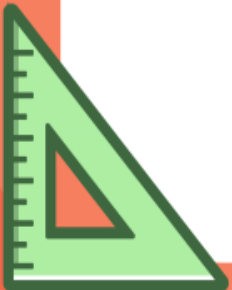

ขั้นที่ 2 ลบในหลักหน่วย

หลักร้อย	หลักสิบ	หลักหน่วย
3	4	6
1	7	3
3		

6 หน่วย ลบด้วย 3 หน่วย
ได้ 3 หน่วย

ขั้นที่ 3 ลบในหลักสิบ

หลักร้อย	หลักสิบ	หลักหน่วย
2 3	14 4	6
1	7	3
	7	3

ตัวตั้งน้อยกว่าตัวลบ จึงต้องกระจาย
จากหลักร้อยไปหลักสิบ

(หลักร้อย 3 ร้อย กระจายไป 1 ร้อย เหลือ 2 ร้อย
และหลักสิบ 4 สิบ กับที่กระจายมา 1 ร้อย
หรือ 10 สิบ รวมเป็น 14 สิบ)

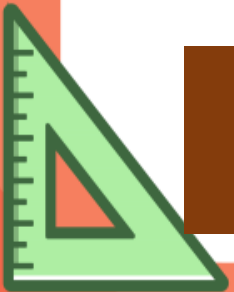
ขั้นที่ 4 ลบในหลักร้อย

(2 ร้อย ลบด้วย 1 ร้อย ได้ 1 ร้อย)

หลักร้อย	หลักสิบ	หลักหน่วย
2 3	14 4	6
1	7	3
1	7	3

2 ร้อย ลบด้วย 1 ร้อย
ได้ 1 ร้อย

ดังนั้น $346 - 173 = 173$

การเขียนแสดงวิธีการลบในแนวตั้ง ไม่จำเป็นต้องเขียนคำว่า

“หลักร้อย หลักสิบ หลักหน่วย”

แต่ต้องเขียนเลขโดดในหลักเดียวกันให้ตรงกัน

จากนั้นนำจำนวนในหลักเดียวกันมาลบกัน

โดยเริ่มจาก **หลักหน่วย หลักสิบ และหลักร้อย** ตามลำดับ ดังนี้

2	14	
3	4	6
		-
1	7	3
1	7	3

ดังนั้น $346 - 173 = 173$

ตรวจสอบความสมเหตุสมผลของคำตอบที่ได้

ซึ่งจะได้ว่า 173 เป็นคำตอบที่สมเหตุสมผล

เนื่องจาก 346 น้อยกว่า 400 และ 173 น้อยกว่า 200

ดังนั้นคำตอบ (173) ควรน้อยกว่า $400 - 200 = 200$

ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันหาผลลบ
พร้อมแสดงวิธีการหาผลลบโดยการตั้งลบ

$$1) 280 - 131 = \square$$

$$2) 500 - 180 = \square$$

$$3) 547 - 273 = \square$$

$$1) 280 - 131 = \square$$

วิธีทำ

$$\begin{array}{r} 2 \overset{7}{\cancel{8}} \overset{10}{\cancel{0}} \\ - 131 \\ \hline 131 \\ \hline 149 \end{array}$$

ดังนั้น $280 - 131 = 149$

ตรวจสอบความสมเหตุสมผลของคำตอบที่ได้

ซึ่งจะได้ว่า 149 เป็นคำตอบที่สมเหตุสมผล

เนื่องจาก 280 ใกล้เคียง 300 และ 131 ใกล้เคียง 100

ดังนั้นคำตอบ (149) ควรใกล้เคียง $300 - 100 = 200$

$$2) \ 500 - 180 = \square$$

วิธีทำ

$$\begin{array}{r} \overset{4}{\cancel{5}} \quad \overset{10}{\cancel{0}} \quad 0 \\ 1 \quad 8 \quad 0 \\ \hline 3 \quad 2 \quad 0 \end{array}$$

ดังนั้น $500 - 180 = 320$

ตรวจสอบความสมเหตุสมผลของคำตอบที่ได้

ซึ่งจะได้ว่า 320 เป็นคำตอบที่สมเหตุสมผล

เนื่องจาก 180 ใกล้เคียง 200

ดังนั้นคำตอบ (320) ควรใกล้เคียง $500 - 200 = 300$

$$3) 547 - 273 = \square$$

วิธีทำ

$$\begin{array}{r} \overset{4}{\cancel{5}} \quad \overset{14}{\cancel{4}} \quad 7 \\ - 273 \\ \hline 274 \end{array}$$

ดังนั้น $547 - 273 = 274$

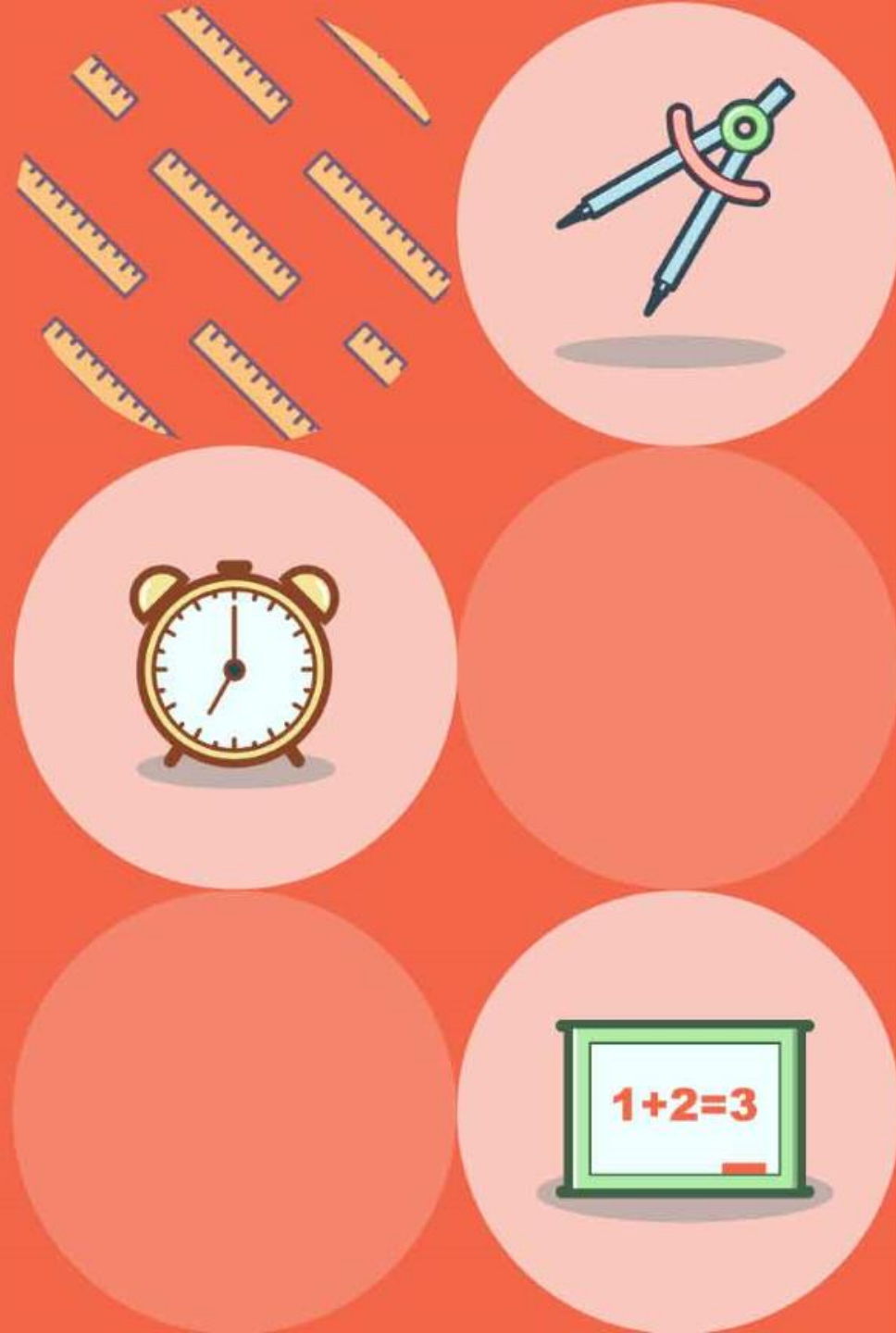
ตรวจสอบความสมเหตุสมผลของคำตอบที่ได้

ซึ่งจะได้ว่า 274 เป็นคำตอบที่สมเหตุสมผล

เนื่องจาก 547 น้อยกว่า 600 และ 273 น้อยกว่า 300

ดังนั้นคำตอบ (274) ควรใกล้เคียง $600 - 300 = 300$

แบบฝึกหัด 2.12

ตัวอย่าง

$$328 - 273 = \square$$

วิธีทำ

หลักร้อย

หลักสิบ

หลักหน่วย

~~3~~²

~~2~~¹²

8

-

2

7

3

5

5

ตอบ

๕๕

.....

$$1) 728 - 516 = \square$$

วิธีทำ

หลักร้อย

หลักสิบ

หลักหน่วย

.....

.....

.....

ตอบ

.....

$$2) 410 - 302 = \square$$

วิธีทำ

หลักร้อย

หลักสิบ

หลักหน่วย

.....

.....

.....

ตอบ

.....

$$3) 823 - 81 = \square$$

วิธีทำ

หลักร้อย

หลักสิบ

หลักหน่วย

.....

.....

.....

ตอบ

.....

$$4) 642 - 215 = \square$$

วิธีทำ

หลักร้อย

หลักสิบ

หลักหน่วย

.....

.....

.....

ตอบ

.....

$$5) 707 - 214 = \square$$

วิธีทำ

หลักร้อย

หลักสิบ

หลักหน่วย

.....

.....

.....

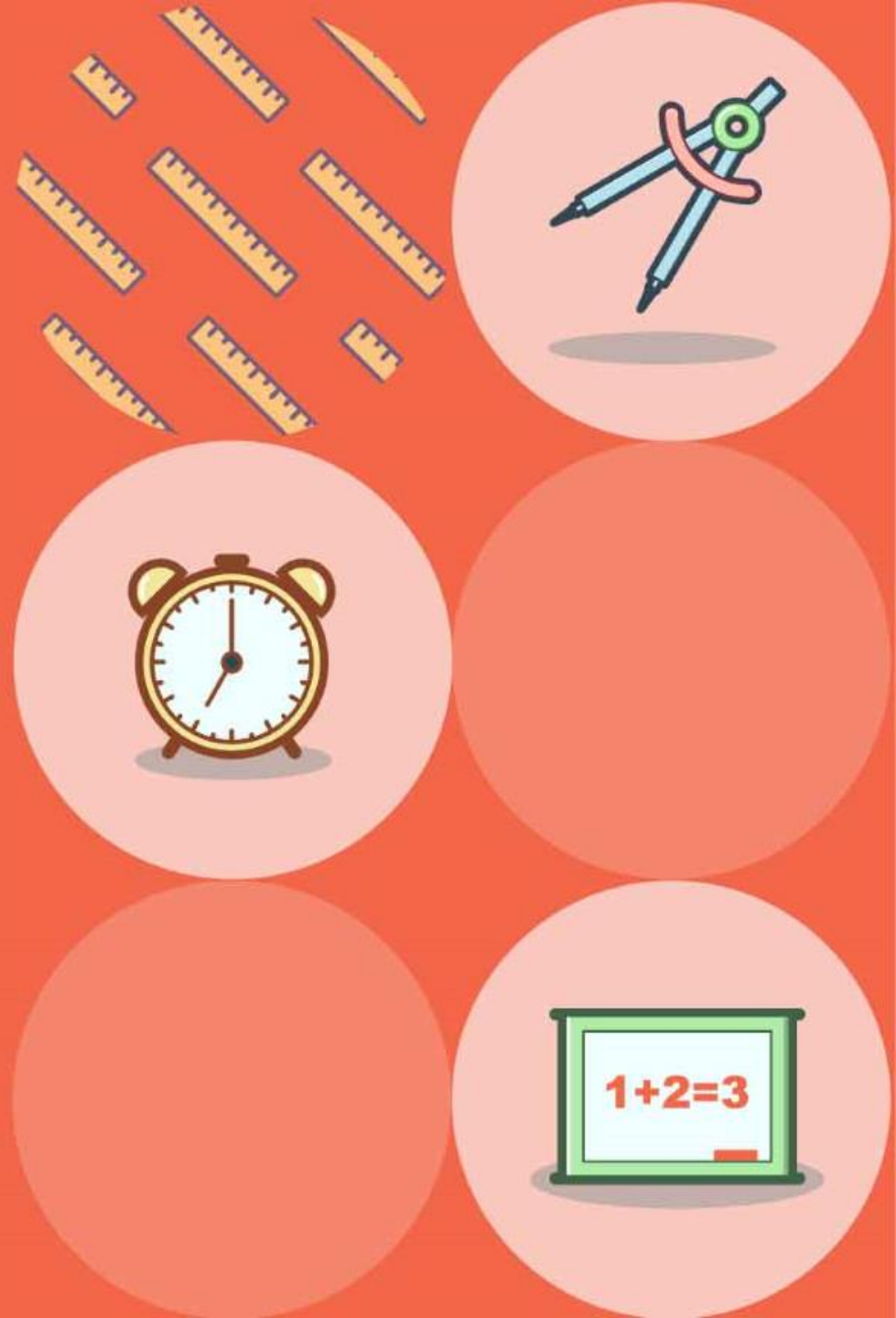
ตอบ

.....

สรุป

การลบจำนวนสองจำนวนอาจใช้การตั้งลบ
โดยเขียนเลขโดดในหลักเดียวกันให้ตรงกัน
แล้วจึงนำจำนวนในหลักเดียวกันมาลบกัน
เริ่มจากหลักหน่วย หลักสิบ และหลักร้อย
ตามลำดับ

สรุป

ถ้าเลขโดดในหลักหน่วยของตัวตั้ง
มีค่าน้อยกว่าเลขโดดในหลักหน่วยของตัวลบ
ต้องกระจายจำนวนจากหลักสิบไปหลักหน่วย

ถ้าเลขโดดในหลักสิบของตัวตั้ง
มีค่าน้อยกว่าเลขโดดในหลักสิบของตัวลบ
ต้องกระจายจำนวนจากหลักร้อยไปหลักสิบ

